

سازمان بورس و اوراق بهادار

کد: W-SF29/01

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های

سرمایه گذاری

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری

قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار (سبا)، براساس این دستورالعمل که در تاریخ ۸۶/۱۱/۳۰ به تصویب هیأت مدیره سبا رسیده و در تاریخ ۸۷/۷/۹ اصلاح شده است، به شرح زیر تعیین می شود:

۱- سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس

۱-۱ فرمول های محاسبه قیمت خرید و فروش سهام پذیرفته شده در بورس به ترتیب عبارتند از:

$$\text{قیمت خرید سهام در پایان روز} = \text{ارزش منصفانه مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده سهام در پایان روز} + \text{ارزش سهام در پایان روز} + \text{کارمزد خرید سهام} + \text{مالیات}$$

$$\text{قیمت فروش سهام در پایان روز} = \text{ارزش منصفانه مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده سهام در پایان روز} + \text{ارزش سهام در پایان روز} - \text{کارمزد فروش سهام} - \text{مالیات}$$

▪ تبصره: کارمزدهای خرید و فروش سهام براساس مقررات بورس و مالیات براساس قوانین مالیاتی تعیین می شوند.

۲-۱ در محاسبه قیمت خرید و فروش سهام، ارزش سهام در پایان روز معادل قیمت پایانی آن روز سهام در بورس است. برای محاسبه ارزش سهام در پایان روز، قیمت پایانی سهام می تواند در جهت افزایش یا کاهش بنا به دلایل زیر تعدیل شود:

الف) شرکت تصمیمی گرفته که بر قیمت سهام مؤثر است و پس از اتخاذ آن تصمیم، معامله ای بر روی سهام آن شرکت صورت نپذیرفته است.

ب) خبری مهم که بر روی قیمت سهام مؤثر است رسماً منتشر شده و پس از انتشار این خبر هنوز معامله ای بر روی سهام صورت نپذیرفته است.

ج) در پایان روز محاسبه ارزش سهم، میزان تقاضای سهم در بورس در بالاترین قیمت مجاز یا میزان فروش آن در پایین ترین قیمت مجاز به تشخیص مدیر حجم قابل ملاحظه ای داشته و معاملات سهم در آن روز به نسبت حجم کمی داشته و این پدیده به دلیل محدودیت در تغییر قیمت روزانه بوجود آمده باشد.

د) در صورتی که سهم در اثر افزایش سرمایه حاصل شده ولی به دلیل عدم صدور و سپرده گذاری در بورس قابل معامله نیست.

▪ تبصره: حداکثر مجاز برای تعدیل قیمت سهم براساس این بند، ۲۰ درصد نسبت به قیمت پایانی می باشد.

۳-۱ اگر شرکت تصمیم به افزایش سرمایه گرفته باشد و پس از اتخاذ تصمیم معامله ای بر روی سهم شرکت صورت نپذیرفته باشد، قیمت تعدیل شده سهم آن شرکت به صورت زیر محاسبه شده و در فرمول های قسمت (۱-۱) به جای ارزش سهم به کار می رود:

$$\text{درصد افزایش سرمایه} \times \text{ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهم} - \text{قیمت پایانی سهم قبل از تصمیم به افزایش سرمایه} = \text{قیمت تعدیل شده سهم پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از انجام معامله}$$

که در آن ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهم مطابق بند (ب) قسمت (۱-۵) تعیین می شود.

۴-۱ مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده سهم عبارتند از:

الف) سهام جایزه دریافت نشده؛

ب) حق تقدم خرید سهام در اثر افزایش سرمایه که هنوز دریافت نشده است.

▪ تبصره: ارزش منصفانه هر یک از این مزایا در محاسبه قیمت خرید و فروش سهم باید به صورت یکسان گرفته شود.

۵-۱ ارزش منصفانه هر یک از مزایای دریافت نشده بند (۱-۴) به صورت زیر به دست می آید:

الف) ارزش منصفانه سهم جایزه در پایان روز در صورتی که سهم شرکت پس از تصمیم گیری در مورد

اعطای سهام جایزه در بورس معامله شده باشد، همان قیمت پایانی سهم در آن روز است که ممکن

است به دلایل زیر تعدیل شود:

۱) مطابق دلایل بند (۱-۲)؛

۲) به دلیل عدم صدور و سپرده شدن سهام جایزه در بورس حداکثر تا ۵ درصد.

در صورتی که پس از تصمیم گیری در مورد اعطای سهام جایزه، سهم شرکت در بورس معامله نشده

باشد، ارزش منصفانه سهم جایزه در پایان روز به صورت زیر محاسبه می شود:

$$\frac{\text{ارزش سهام جایزه در پایان روز}}{\text{تعداد سهام جایزه تعلق گرفته به هر سهم} + ۱} = \text{قیمت پایانی سهم قبل از تصمیم گیری در خصوص اعطای سهام جایزه}$$

در این فرمول تعداد سهام جایزه تعلق گرفته به هر سهم می تواند کسری از یک باشد و ممکن است

قیمت پایانی سهم قبل از تصمیم گیری در خصوص اعطای سهام جایزه، مطابق بند (۱-۲) تعدیل شود.

ارزش سهام جایزه که از این فرمول به دست می آید می تواند به دلیل عدم صدور و سپرده شدن سهام

جایزه در بورس تا ۵ درصد تعدیل شود. پس از دریافت سهام جایزه، ارزش آن از بخش مزایای تعلق

گرفته ولی دریافت نشده در فرمول های بند (۱-۱) حذف شده و ارزش آن مانند یک ورقه سهم

شرکت، با توجه به تعدیلات بند (۱-۲) تعیین می شود.

ب) ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهام که هنوز دریافت نشده است، از تعدیل ارزش محاسباتی حق تقدم

خرید سهم حداکثر تا ۵ درصد محاسبه می شود. در صورتی که پس از تصمیم به افزایش سرمایه، سهم

شرکت در بورس معامله نشده باشد، ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم از فرمول زیر به دست

می آید:

$$\frac{\text{ارزش منصفانه مزایایی که از تاریخ افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت آن به سهم تعلق می گیرد.} - \text{قیمت پذیره نویسی سهم}}{\text{ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم در پایان روز} - \text{قیمت پایانی سهم قبل از تصمیم به افزایش سرمایه}} = \text{درصد افزایش سرمایه} + ۱$$

و در صورتی که پس از تصمیم به افزایش سرمایه، سهم شرکت در بورس معامله شده باشد، ارزش

محاسباتی حق تقدم خرید سهم از فرمول زیر به دست می آید:

ارزش منصفانه مزایایی که از				
تاریخ تصمیم به افزایش				
سرمایه تا تاریخ ثبت آن به	قیمت پذیره نویسی	سهم پس از	ارزش محاسباتی حق تقدم	
سهم تعلق می گیرد مشروط	سهم	تصمیم به	خرید سهم در پایان روز	
به اینکه اثرات آن در قیمت		افزایش سرمایه		
پایانی لحاظ نشده باشد.				

تبصره ۱: در فرمول های فوق منظور از مزایایی که از تاریخ تصمیم به افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت افزایش سرمایه به سهم تعلق می گیرد، مزایایی از قبیل سود تقسیمی است که تصمیم به تقسیم آن پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از ثبت افزایش سرمایه اتخاذ شده است. ارزش منصفانه سود تقسیم شده ولی دریافت نشده براساس بند ۴ تعیین می شود.

تبصره ۲: قیمت پایانی سهم در فرمول های مذکور در این بند می تواند براساس دلایل بند (۱-۲) تعدیل شود.

۲- حق تقدم خرید سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس

۱-۲ پس از دریافت حق تقدم خرید سهم، ارزش آن از بخش مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده فرمول های مذکور در بند (۱-۱) حذف شده و قیمت خرید و فروش آن به عنوان یک ورقه بهادار مستقل براساس فرمول های زیر محاسبه می شود:

$$\text{مالیات} + \text{کارمزد خرید حق تقدم} + \text{ارزش حق تقدم در پایان روز} = \text{خرید حق تقدم در پایان روز}$$

$$\text{مالیات} - \text{کارمزد فروش حق تقدم} - \text{ارزش حق تقدم در پایان روز} = \text{قیمت فروش حق تقدم در پایان روز}$$

تبصره: کارمزدها براساس مقررات بورس اوراق بهادار و مالیات براساس قوانین مالیاتی تعیین می شوند.

۲-۲ در صورتی که حق تقدم خرید سهم هنوز در بورس معامله نشده باشد، ارزش حق تقدم برابر ارزش منصفانه آن است که روش تعیین آن در بند (ب) قسمت (۱-۵) آمده است.

۳-۲ در صورتی که حق تقدم خرید سهم در بورس معامله شده باشد، ارزش آن برابر قیمت پایانی حق تقدم است. به دلایل زیر می توان به جای قیمت پایانی حق تقدم، حسب مورد ارزش منصفانه حق تقدم را بکار برد که روش تعیین آن در بند (ب) قسمت (۱-۵) آمده است:

الف) شرکت تصمیمی گرفته است که بر قیمت سهم مؤثر است ولی پس از اتخاذ آن تصمیم بر روی حق تقدم خرید سهم معامله ای صورت پذیرفته است.

ب) خبری مهم که بر روی قیمت سهم مؤثر است رسماً منتشر شده ولی پس از انتشار این خبر، معامله ای بر روی حق تقدم خرید سهم صورت پذیرفته است.

ج) در پایان روز منتهی به روز محاسبه ارزش حق تقدم خرید سهم، میزان تقاضای حق تقدم تفاوت قابل ملاحظه ای با میزان عرضه آن داشته است.

۳- اوراق مشارکت پذیرفته شده در بورس

۱-۳ قیمت خرید و فروش اوراق مشارکت به شرح زیر تعیین می شوند:

قیمت خرید ورقه
مشارکت در پایان روز

= مالیات + کارمزد خرید ورقه مشارکت + ارزش ورقه مشارکت در پایان روز

قیمت فروش ورقه

مالیات - سایر کسورات قانونی - کارمزد فروش ورقه مشارکت - ارزش ورقه مشارکت در پایان روز = مشارکت در پایان

کارمزدها

روز

تبصره: کارمزدهای خرید و فروش ورقه مشارکت براساس مقررات بورس و مالیات و سایر کسورات قانونی براساس قوانین مربوطه تعیین می شوند.

۲-۳ در صورتی که ورقه مشارکت در بورس پذیرفته شده و باز خرید آن به قیمت معین تضمین نشده باشد،

قیمت پایانی ورقه مشارکت را حداکثر تا ۱۰ درصد تعدیل کرده و در محاسبه ارزش ورقه مشارکت بکار برد:

الف) خبری مهم که بر روی قیمت ورقه مشارکت مؤثر است، رسماً منتشر شده ولی پس از انتشار این خبر، معامله‌ای در بورس بر روی ورقه مشارکت صورت نپذیرفته است.

ب) ظرف ده روز منتهی به روز محاسبه ارزش ورقه مشارکت، میزان تقاضای ورقه مشارکت تفاوت قابل ملاحظه‌ای با میزان عرضه آن داشته است.

۳-۳ در صورتی که باز خرید ورقه مشارکت تضمین شده و در بورس پذیرفته شده باشد یا به تشخیص سبا بازار ثانویه قابل اعتماد و منصفانه‌ای برای آن وجود داشته باشد، ارزش ورقه مشارکت در پایان آن روز برابر قیمت پایانی ورقه مشارکت در آن بازار یا قیمت باز خرید توسط ضامن هر کدام که بیشتر باشد، خواهد بود.

۴- ارزش منصفانه سود نقدی سهم که تقسیم شده ولی دریافت نشده است با ارزش فعلی مبلغ سود تقسیمی سهم که با توجه به تاریخ پرداخت سود اعلان شده توسط شرکت و با نرخ معادل سود علی الحساب آخرین اوراق مشارکت دولت یا بانک مرکزی به علاوه ۵ درصد تنزیل می‌شود، برابر است. در صورتی که تاریخی برای پرداخت سود از سوی شرکت اعلان نشده باشد، مدت تنزیل ۸ ماه در نظر گرفته می‌شود.

۵- خبر وقتی رسماً منتشر شده محسوب می‌شود که در اطلاعیه‌های سبا یا بورس مربوطه درج شده یا توسط خبرگزاری‌های رسمی ایران یا بورس‌های معتبر جهانی منتشر شده باشد.

۶- در صورتی که براساس مفاد بندهای ۱-۲ این متن، قیمت پایانی ورقه بهادار تعدیل شده باشد با برطرف شدن شرایط مذکور باید از قیمت پایانی ورقه بهادار در محاسبات مربوط به این دستورالعمل استفاده نمود.

۷- هرگاه مدیر صندوق سرمایه‌گذاری براساس این دستورالعمل تصمیم به تعدیل قیمت پایانی بگیرد، باید دلایل خود را در مورد هر تعدیل مکتوب کرده و یک نسخه از آن را بایگانی کند. مدیر صندوق سرمایه‌گذاری نمی‌تواند قیمت پایانی هر ورقه بهادار را براساس یک دلیل بیش از یک بار تعدیل کند.

۸- در صورتی که براساس مقررات بورس اوراق بهادار تهران، اوراق بهادار از تابلوهای اصلی و فرعی حذف شوند، ورقه

بهادار مربوطه خارج از بورس تلقی شده و ارزش منصفانه آن به پیشنهاد مدیر و تأیید امین تعیین می شود.

۹- در صورتی که اوراق بهاداری همراه با اختیار فروش ضمنی خریداری شده باشد، ملاک محاسبه ارزش منصفانه

ورقه بهادار، روش محاسبه به شرح بندهای فوق یا ارزش فعلی قیمت اعمال اختیار فروش هر کدام که بزرگتر

باشد خواهد بود. نرخ تنزیل قیمت اعمال اختیار فروش برابر نرخ آخرین اوراق مشارکت دولت یا بانک مرکزی به

علاوه ۵ درصد در نظر گرفته خواهد شد.

